

Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 22 68 85 65
lige@lige.dk
www.lige.dk

Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik har i brev af 13. december 2010 stillet mig følgende spørgsmål 114 alm. del, som jeg hermed skal besvare.

Minister for Ligestilling

14. januar 2011
J nr. 2011-16

Spørgsmål 114

"I forlængelse af SOU alm. del - spørgsmål 92 bedes ministeren kommentere The Body Shops foreslåede anbefalinger til handlingsplanen mod menneskehandel 2011, jf. UUI alm. del - bilag 52."

Svar

The Body Shops foreslåede anbefalinger inddrages, som nævnt i besvarelsen af SOU alm. del spørgsmål 92, i det arbejde, der pågår med at udvikle en ny handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel 2011-2014.

Da området vedrørende en del af anbefalingerne hører under henholdsvis Integrationsministeriet og Justitsministeriet, har jeg til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra henholdsvis Integrationsministeriet og Justitsministeriet.

I relation til anbefalingernes punkt 1. "**Menneskehandlede skal ikke sættes i fængsel eller udvises som kriminelle**" har Integrationsministeriet oplyst følgende:

"Udlændingelovgivningen indeholder særlige regler og tilbud rettet mod handlede udlændinge. Disse initiativer blev gennemført ved en ændring af udlændingeloven (lov nr. 504 af 6. juni 2007 (Bekæmpelse af menneskehandel mv.)), der trådte i kraft den 1. august 2007. Lovændringen udmøntede bl.a. en række tiltag fra regeringens Handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2007-2010.

De udlændinge, som kan være omfattet af udlændingelovens særlige regler, er udlændinge under Udlændingeeservices forsørgelse, dvs. asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. I forhold til denne gruppe udlændinge er det Udlændingeeservice, der vurderer, om der er tale om menneskehandel. Disse udlændinge bliver normalt identificeret som handlede enten:

1. i forbindelse med asylsagens behandling, f.eks. fordi der ved asylsamtalen kommer oplysninger frem om handlen, eller
2. i forbindelse med, at politiet anholder en udlænding, der ikke har lovligt ophold i Danmark, og der ved politiets afhøring eller Center mod Men-

neskehandels (CMM) samtale med udlændinge kommer oplysninger frem om handlen.

Når politiet møder en udlænding uden lovligt ophold, bliver sagen forelagt for Udlændingesservice, der træffer afgørelse om ud- eller afvisning. I den forbindelse træffer Udlændingesservice også afgørelse om, hvorvidt udlændingen er handlet og dermed kan få en forlænget udrejsefrist (refleksionsperiode). Udlændingesservices afgørelse om handelsspørgsmålet træffes på baggrund af politiets vurdering heraf samt på baggrund af en indstilling fra CMM og eventuelle yderligere informationer fra NGO'er, som udlændingen har været i kontakt med.

Det er politiets opgave at sikre, at en eventuel afgørelse om ud- eller afvisning kan håndhæves – og dermed at udlændingen er til stede og kan udsendes, hvis Udlændingesservice træffer afgørelse om ud- eller afvisning. Derfor kan politiet efter udlændingelovens § 34 bl.a. bestemme, at udlændingen skal tage ophold et bestemt sted eller pålægges meldepligt. Hvis det er nødvendigt, kan politiet endvidere frihedsberøve vedkommende i medfør af udlændingelovens § 36. Det afhænger af forholdene i hvert enkelt tilfælde, hvad der er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse. Da der er tale om udlændinge, der opholder sig ulovligt i Danmark, og som undergives disse foranstaltninger, indtil det er besluttet, hvad der videre skal ske, er det meget vigtigt, at både politiets forelæggelse og Udlændingesservices stillingtagen til spørgsmålet om ud- og afvisning og til, om der foreligger menneskehandel, foregår hurtigt.

Udlændingeloven indeholder i § 26 a en særlig regel, der betyder, at der ved en afgørelse om udvisning for en lovovertrædelse skal tages hensyn til, om udlændingen har været udsat for menneskehandel. Hvis de omstændigheder, som normalt ville føre til udvisning (dvs. det strafbare forhold), er en følge af, at udlændingen har været udsat for menneskehandel, vil udlændingen ikke blive udvist af Danmark med indrejseforbud, men alene udsendt. Baggrunden for udvisning af udlændinge, der har været udsat for menneskehandel, er typisk ulovligt ophold eller arbejde eller dokumentfalsk efter straffelovens regler, fordi de pågældende er indrejst i Danmark med falsk pas eller visum. I sådanne tilfælde vil de omstændigheder, der ligger til grund for en mulig udvisning, typisk hænge sammen med menneskehandlen.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 26 a gælder både i forbindelse med administrativ udvisning og udvisning ved dom. Hvis der er tale om administrative udvisninger, f.eks. for ulovligt ophold eller arbejde, tager Udlændingesservice stilling til spørgsmålet om menneskehandel. Er der tale om udvisning ved dom, vil spørgsmålet om udvisning og menneskehandel opstå i tilknytning til en straffesag. I sådanne tilfælde vurderes spørgsmålet af domstolene, men anklagemyndigheden kan også på forhånd undlade at nedlægge påstand om udvisning, hvis betingelserne i udlændingelovens § 26 a vurderes opfyldt.

Integrationsministeriet kan endvidere oplyse, at handlede udlændinge – i modsætning til andre udlændinge under Udlændingesservices forsørgelse – modtager udvidede tilbud om hjælp og støtte. Det drejer sig om følgende:

- Kontaktperson

Alle handlede udlændinge får – umiddelbart efter, at Udlændingetjenesten har vurderet dem handlede – via CMM udpeget en kontaktperson, der skal bistå dem under hele forløbet i Danmark.

- Udvidede indkvarterings-, sundheds og aktiveringstilbud

Udover de normale indkvarterings-, sundheds- og undervisningstilbud, som alle udlændinge under Udlændingetjenestens forsørgelse er omfattet af, har handlede udlændinge – hvis der er behov for det – mulighed for indkvartering på et krisecenter og adgang til udvidet sundhedsfremmende behandling, undervisning samt psykologisk, juridisk og socialpædagogisk hjælp. Hvis udlændingen skal udrejse og tager imod tilbuddet om en forberedt hjemsendelse, jf. nedenfor, vil den pågældende som led heri endvidere have udvidet adgang til undervisningstilbud, i det omfang disse aktiviteter sker som led i den pågældendes reintegrationsplan.

- Refleksionsperiode

Handlede udlændinge, der skal rejse ud af Danmark, får – medmindre særlige grunde taler imod det – en refleksionsperiode (forlænget udrejsefrist) på 30 dage, jf. udlændingelovens § 33, stk. 14, 1. pkt. Refleksionsperioden kan forlænges i op til i alt 100 dage, jf. udlændingelovens § 33, stk. 14, 2. pkt., hvis særlige grunde taler for det, eller hvis udlændingen samarbejder om en forberedt hjemsendelse. De 100 dage – den udvidede refleksionsperiode – skal bruges til at forberede udlændingens hjemrejse.

Særlige grunde kan f.eks. være lægelige hensyn, eller hensynet til at udlændingen skal vidne mod eventuelle bagmænd i forbindelse med efterforskning eller behandling af en straffesag om menneskehandel her i landet.

Samarbejde med myndighederne om en forberedt hjemsendelse forudsætter, at udlændingen tager imod de forskellige tilbud om hjælp, som gives, om muligt medvirker til at give oplysninger, der kan etablere de nødvendige kontakter i hjemlandet, og underskriver nødvendige ansøgninger om rejsedokumenter m.v.

- Tilbud om forberedt hjemsendelse

Den forberedte hjemsendelse er et tilbud til de handlede udlændinge, der skal udrejse af Danmark. Tilbuddet omfatter både aktiviteter her i landet (udvidet sundhedsfremmende behandling og psykologisk, juridisk og socialpædagogisk hjælp samt undervisningstilbud) og i hjemlandet (modtagelse og reintegration). I praksis omfatter begrebet "forberedt hjemsendelse" et individuelt tilrettelagt hjemrejse-, modtagelses- og reintegrationsforløb, der bl.a. kan indebære tilbud om indkvartering efter den enkeltes behov, eventuel iværksætter-

ydelse, mulighed for uddannelse/undervisning og psykosocial rådgivning. Udlændingesservice har med henblik på varetagelse af opgaven indgået kontrakt med International Organisation for Migration (IOM), der bl.a. forestår planlægning og gennemførelse af forløbet.

I de konkrete sager vil kontaktpersonen fra CMM i samarbejde med udlændingen og IOM sammensætte en reintegrationsplan tilpasset den enkelte udlænding. Reintegrationsplanen vil gælde i tre måneder i hjemlandet. Som eksempler på elementer i reintegrationsplaner er modtagelse i hjemlandet af landets lokale IOM kontor, indkvartering på krisecentre, deltagelse i sprogkurser, friserskole, manicurekurser, opstart af egen virksomhed samt medicinsk assistance.

- Asyl

Hvis en udlænding, der har været udsat for menneskehandel, frygter for forfølgelse fra bagmænd eller andre hjemland, kan den pågældende søge asyl i Danmark. Asylmyndighederne vurderer på baggrund af forholdene i den enkelte sag, hvorvidt betingelserne for asyl er opfyldt. Ved siden af asylsystemet har en handlet udlænding mulighed for at få opholdstilladelse, hvis væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for det, f.eks. hvis udlændingen lider af en meget alvorlig fysisk eller psykisk sygdom. Herudover kan der gives opholdstilladelse, hvis ganske særlige grunde i øvrigt taler derfor.”

Justitsministeriet har desuden oplyst følgende:

”The Body Shop foreslår, at det bør indgå som en del af regeringens handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2011-2014, at menneskehandlede ikke skal sættes i fængsel eller udvises som kriminelle.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at indsatsen mod menneskehandel siden 2002 har været et højt prioriteret område for regeringen.

Et af de centrale elementer i indsatsen mod menneskehandel er, at ofre for menneskehandel har ret til støtte og beskyttelse.

I relation til den politimæssige indsats har Rigspolitiet i samarbejde med Rigsadvokaten udarbejdet en vejledning vedrørende indsatsen på prostitutionsområdet, som løbende vedligeholdes.

Vejledningen er en klassificeret manual, der benyttes som et arbejdsredskab i politikredsene i forbindelse med den konkrete behandling af sager i prostitutionsmiljøet og mod prostitutionens bagmænd.

Vejledningen indeholder både en detaljeret gennemgang af de efterforskningsmæssige overvejelser mv., der kan være relevante i forhold til sager mod prostitutionens bagmænd og en beskrivelse af sagsbehand-

lingen, hvor der lægges vægt på en skånsom behandling af ofre og vidner.

Det fremgår bl.a. af vejledningen, at politiet som udgangspunkt bør betragte alle prostituerede kvinder som potentielle ofre for strafbare forhold, og at politiet på den baggrund bør sikre, at antrufne prostituerede er orienteret om de sociale tilbud, der formidles af relevante myndigheder og organisationer, ligesom politiet bør formidle kontakt – uanset om der er grundlag for at anholde den trufne prostituerede – mellem den prostituerede og de relevante myndigheder og organisationer, hvis kvinden giver udtryk for et ønske herom.

Er der tale om mulige ofre for menneskehandel, der tilbageholdes af politiet, og som har ulovligt ophold i Danmark eller af anden grund står til ud- eller afvisning, sker der forelæggelse for Udlændingesservice, der træffer afgørelse om, hvorvidt den pågældende må antages at have været udsat for menneskehandel.

Såfremt Udlændingesservice træffer afgørelse om, at en udlænding er offer for menneskehandel, placeres den pågældende som udgangspunkt i et beskyttelsestilbud – typisk et kvindekrisecenter. I forhold til udlændinge, der vurderes som ofre for menneskehandel, opretholdes en eventuel frihedsberøvelse således som udgangspunkt ikke.

Justitsministeriet kan i øvrigt henvise til ministeriets besvarelse af 30. november 2010 af spørgsmål nr. 36 (alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, der indeholder en nærmere beskrivelse af praksis i relation til frihedsberøvelse af udenlandske prostituerede. Besvarelsen vedlægges i kopi.

I relation til anbefalingernes punkt 2: **”Alle ofre for menneskehandel, som opholder sig i Danmark, skal beskyttes”**, har Integrationsministeriet oplyst følgende:

” Det er en forudsætning for, at en udlænding kan blive omfattet af udlændingelovgivningens særlige regelsæt om menneskehandel, at udlændingen er kommet til Danmark som led i et bestående menneskehandelsforhold. Det vil sige, at den omstændighed, der begrunder, at udlændingen bliver omfattet af de særlige regler, skal være aktuel på det tidspunkt, hvor udlændingen afleder ret heraf.

Begrebet ”handlet til Danmark” er ikke så absolut, som The Body Shop anfører i pkt. 2 i bilag 52 c.

Menneskehandel er komplekst, og derfor er det afgørende for, om en udlænding vurderes ”handlet til Danmark”, at udlændingen er indrejst og opholder sig her i landet i kraft af et handelsforhold, dvs. ikke frivilligt. Det afgørende er ikke, om den pågældende forinden har været handlet fra hjemlandet til et andet land og først senere er kommet til Danmark i kraft af handlen.”

I relation til anbefalingernes punkt 3: **"Flere ressourcer og bedre uddannelse af politi og myndigheder til forbedring af hjælp til menneskehandlede"**, kan jeg oplyse følgende:

Allerede under handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel 2007-2010 har uddannelse og undervisning af både politi og andre myndigheder været et centralt indsatsområde. I samarbejde med Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) og Politiskolen har Center mod Menneskehandel (CMM) undervist førsteårselever på politiskolen. I perioden 2008-2010 har CMM sammen med NEC undervist 46 gange. Undervisningen har været for én eller to klasser ad gangen.

CMM har desuden i samarbejde med NEC, Rigspolitiets Udlændingeafdeling og Rigsadvokaten afholdt to uddannelsesdage i henholdsvis Øst- og Vestdanmark målrettet landets politikredse. Ligeledes har enkelte politikredse særskilt modtaget undervisning.

I øjeblikket er CMM ved at færdiggøre to undervisningsfilm: En målrettet politiet - både elever på Politiskolen og færdiguddannede politi ude i kredsene. En målrettet sundhedspersonale og studerende på relevante sundhedsuddannelser.

Herudover har CMM gennem uddannelsesdage undervist følgende faggrupper og organisationer: Dansk Røde Kors' asylafdelinger, Reden International, Pro Vest, Hope Now, gadeplansarbejdere, hospitalspersonale, kvindekrisecentre, udvalgte kommuner, advokater, dommere, Kriminalforsorgen og personale på sikrede institutioner.

Uddannelse af politi, andre myndigheder samt relevante organisationer og faggrupper vil fortsat være i fokus i den kommende handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel.

Justitsministeriet har desuden oplyst følgende:

"The Body Shop foreslår endvidere, at det bør indgå som en del af regeringens handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2011-2014, at der afsættes flere ressourcer og bedre uddannelse af politi og myndigheder til forbedring af hjælp til menneskehandlede.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at det er et væsentligt led i politiindsatsen mod menneskehandel, at relevante medarbejdere i politiet uddannes i relation til bekæmpelse af menneskehandel.

Bekæmpelse af menneskehandel og rufferi indgår således som en integreret del af undervisningen på Politiskolens grunduddannelse. Endvidere gennemføres uddannelsesaktiviteter for ansatte i politi og anklagemyndighed af Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter i samarbejde med de ledende kontaktpersoner i politikredsene samt politikredsenes

eksterne samarbejdspartnere på området.

I relation til anbefalingernes punkt 4: **"Sikre vidnebeskyttelse til de menneskehandlede og deres familier"**, har Justitsministeriet oplyst følgende:

"The Body Shop foreslår endvidere, at det bør indgå som en del af regeringens handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2011-2014, at der sikres vidnebeskyttelse til de menneskehandlede og deres familie.

Justitsministeriet kan i den forbindelse generelt oplyse, at politiet med henblik på at beskytte vidner kan iværksætte sådanne foranstaltninger, som efter politiets skøn anses for nødvendige eller hensigtsmæssige.

Foranstaltningerne kan efter omstændighederne bestå i, at politiet – eventuelt i samarbejde med den overordnede anklagemyndighed og Politiets Efterretningstjeneste – iværksætter beskyttelsesforanstaltninger i form af f.eks. alarmtelefoner, patruljering og bevogtning.

I de mest alvorlige tilfælde kan der som led i et vidnebeskyttelsesprogram foretages et fuldstændigt identitetsskifte, og den pågældende kan eventuelt også hjælpes til et nyt liv i et andet land. For at identitetsskifte skal kunne gennemføres, skal vidnet medvirke til processen og overholde en række konkret fastsatte betingelser. Vidnet skal således være indstillet på bl.a. at afbryde kontakten til sin familie, venner og øvrige omgangskreds, ligesom vidnet må opgive arbejde eller uddannelse. Vidnebeskyttelsesprogrammet kan ikke gennemføres, hvis vidnet ikke overholder disse betingelser."

Jeg kan henholde mig til Justitsministeriets og Integrationsministeriets besvarelser.

Med venlig hilsen

Lykke Friis

MINISTER FOR
LIGESTILLING

Side 8